

Dosarul nr. 3rh-53/23
2-21147832-01-3rh-30112023

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Bostan, G. Dașchevici, V. Negru)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud.: M. Ghervas, N. Vascan, V. Burduh)

Î N C H E I E R E

05 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând cererea de revizuire depusă de Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Stoianoglo împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 29 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost respins recursul declarat de Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu și menținută încheierea din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea, în temeiul art. 207 alin. (1), (2) lit. e) din Codul administrativ,

c o n s t a t ă :

La 05 octombrie 2021, prin intermediul poștei electronice și, ulterior, la 06 octombrie 2021, prin intermediul cancelariei instanței de judecată, Alexandr Stoianoglo a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la contestarea actului administrativ (f. d. 2-47, 74-119, vol. I).

În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că la data de 30 septembrie 2021, după o încercare nereușită de a interveni neregulamentar în cadrul ședinței Consiliului Superior al Procurorilor, la insistența deputatului în Parlament, Lilian Carp, secretariatul Consiliului Superior al Procurorilor a înregistrat un înscris depus de către deputatul respectiv, denumit „Sesizare cu privire la săvârșirea infracțiunilor de către Procurorul General al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo”.

Chestiunea privind pretinsul denunț penal al deputatului Lilian Carp și desemnarea procurorului pentru examinarea acestuia, a fost discutată în cadrul ședinței extraordinare a Consiliului Superior al Procurorilor la data de 05 octombrie 2021, fiind emis actul administrativ individual ilegal defavorabil, și anume hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor „Cu privire la desemnarea procurorului în Procuratura Anticorupție, Victor Furtună, pentru examinarea denunțului depus împotriva Procurorului General, Alexandr Stoianoglo de către deputatul în Parlament Lilian Carp”, în fapt, fiind dat acordul la pornirea procesului penal în privința Procurorului General cu desemnarea procurorului de caz.

A menționat că hotărârea ilegală a Consiliului Superior al Procurorilor a fost pronunțată în lipsa reclamantului, în ședința publică extraordinară din 05 octombrie 2021, fapt notoriu care, potrivit art. 22 alin. (2) din Codul administrativ, nu necesită a fi probat, până la proba contrară.

A precizat că, în ședința respectivă, a comunicat Consiliului Superior al Procurorilor prin cerere scrisă, că adresarea deputatului Lilian Carp, a fost greșit adresată Consiliului și că aceasta urmează a fi restituită adresatului, potrivit legii.

În această ordine de idei, a relevat că Consiliul Superior al Procurorilor nu este organ de urmărire penală, iar potrivit art. 9 alin. (2), 262-270² și 274 din Codul de procedură penală, raportate la prevederile art. 34 din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură și Instrucțiunile privind modul de primire, înregistrare, evidență și examinare a sesizărilor și altor informații despre infracțiuni, aprobate prin Ordinul comun al PG, MAI, SV, CNA și SFS nr. 121/254/286-0/95 din 18 iulie 2008, toate sesizările cu privire la infracțiuni urmează să fie depuse la organul de urmărire penală competent, pentru a fi înregistrate și examinate, în conformitate cu normele legale în vigoare.

Totodată, necunoscând textul oficial al sesizării depuse de Lilian Carp, pentru că nu i-a fost prezentată, însă având în vedere informațiile cu care a operat media și înregistrările video ale ședinței Consiliului Superior al Procurorilor, fără a intra în analiza circumstanțelor de fapt descrise în adresare, precum și ținând cont de categoria pretinselor infracțiuni pe care le-a identificat (abuz de serviciu, corupere pasivă, falsul în declarații, depășirea atribuțiilor de serviciu) și subiectul special care pretinde că le-ar fi comis (Procurorul General), a explicat că se impunea soluția că organul competent ce necesită a fi sesizat este Procuratura.

Or, anume Procuratura, în calitatea sa de organ de drept, dispune de toate competențele și atribuțiile necesare pentru a analiza conținutul înscrisurilor pretinse a fi sesizări despre infracțiuni, a le înregistra și a le examina conform procedurilor legale, după caz, prin implicarea/atragera altor entități publice, cu anumite atribuții procesuale prin prisma regulilor speciale de urmărire penală a anumitor categorii de persoane.

În opinia reclamantului, Consiliul Superior al Procurorilor nu dispune de atribuții legale să examineze sesizări despre infracțiuni, așa cum s-a solicitat în adresarea lui Lilian Carp.

Mai mult ca atât, Consiliul Superior al Procurorilor nu este abilitat prin lege pentru a decide și a cataloga care adresări sunt sesizări despre infracțiuni și care nu sunt, acestea fiind atribuții exclusive ale organelor de urmărire penală și Procuratură.

În aceeași ordine de idei, o sesizare nu poate fi examinată și, respectiv, nu poate fi desemnat ofițerul de urmărire penală sau, după caz, procurorul responsabil, până ce actul de sesizare nu trece prin procesul de analiză preliminară de conținut la organul de urmărire penală competent și, în cazul în care se constată că acesta corespunde cerințelor legale de formă și conținut, este înregistrat în Registrul de evidență a sesizărilor despre infracțiuni, moment din care, conform art. 1 din Codul de procedură penală, se consideră a fi pornit procesul penal, cu toate consecințele de rigoare.

Astfel, doar după respectarea acestor condiții legale, actul de sesizare, așa cum se pretinde a fi înscrisul deputatului Lilian Carp, urma a fi expediat de către organul competent în adresa Consiliului Superior al Procurorilor, cu solicitarea de a fi desemnat un procuror de caz, conform ordinii stabilite la art. 262 alin.(5) din Codul de procedură penală, iar Consiliul la rândul său, în virtutea calității sale de garant al independenței și imparțialității procurorilor, urma să examineze demersul într-o procedură administrativă complexă similară cu cea a Consiliului Superior al Magistraturii în raport cu judecătorii, cu toate garanțiile ce derivă din Hotărârea Curții Constituționale nr. 23 din 27 iunie 2017 și să adopte o hotărâre temeinică și motivată, pasibilă a fi contestată în ordinea stabilită de Codul administrativ.

Având în vedere raționamentele expuse *supra*, a solicitat Consiliul Superior al Procurorilor de a restitui adresarea specificată petentului pentru a fi depusă organului competent.

Totodată, a indicat în cerere că, în cazul în care Consiliul Superior al Procurorilor nu va lua în calcul aceste recomandări și va purcede la examinarea adresării deputatului Lilian Carp, a solicitat ca în cadrul procedurii să-i fie prezentată adresarea ce îl vizează pentru a lua cunoștință și, în procesul de apărare, cu respectarea tuturor garanțiilor oferite de Codul administrativ și Codul de procedură penală, să fie audiat ca să poată explica din ce cauză consideră sesizarea abuzivă și ilegală, având drept scop înlăturarea sa de la conducerea Procuraturii pentru activitățile de urmărire penală pe care le desfășoară instituția pe multiple dosare penale, în raport cu diferite grupuri de interese politice, criminale, etc.

Prin urmare, în cadrul audierii sale, intenționa să prezinte Consiliului Superior al Procurorilor argumentele corespunzătoare, cu anexarea materialelor probante pe fiecare capăt de pretenție ce indică la faptul că sesizarea lui Lilian Carp reprezintă un abuz de drept.

În acest mod, a atenționat Consiliul Superior al Procurorilor că procedura de desemnare a procurorului pentru a examina o sesizare despre infracțiuni pretinse a fi comise de Procurorul General poartă un caracter complex, cu

elemente de drept administrativ și procesual penal, impunându-se necesitatea respectării tuturor reglementărilor acestor legi și a asigura garanțiile procesuale ce derivă din ele.

Or, Consiliul Superior al Procurorilor nu este în drept să aibă o atitudine pur formală față de analiza formei și conținutului actului de sesizare, din contra, similar situației judecătorilor în fața Consiliului Superior al Magistraturii, să constituie o garanție, care diminuează riscul abuzurilor, acțiunilor arbitrare, precum și al acuzațiilor false împotriva Procurorului General de către persoane interesate.

De fapt, prin desemnarea unui procuror, Consiliul Superior al Procurorilor încuviințează pornirea procesului penal împotriva Procurorului General, reprezentând un act-condiție în acest sens.

În acest caz, organul de urmărire penală competent sau, în lipsa lui, petentul urmează să argumenteze și să probeze (*onus probandi*) existența condițiilor sau a circumstanțelor prevăzute de Codul de procedură penală pentru pornirea procesului penal. În cadrul procesului dat, Consiliul Superior al Procurorilor trebuie să dea apreciere calității și veridicității materialelor prezentate, nefiind limitat și constrâns să procedeze la o încuviințare quasi-automată a pornirii procesului penal sau, după caz, a urmăririi penale.

În același timp, a informat Consiliul că nu încredințează examinarea chestiunii ce vizează sesizarea deputatului Lilian Carp de către cinci membri ai Consiliului Superior al Procurorilor, și anume: Sergiu Litvinenco – ministru al justiției, Dorel Musteață – președinte interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, Lilia Potângă – reprezentant al societății civile, desemnată la 01 noiembrie 2019 de către Prim-ministrul Maia Sandu, Natalia Moloșag – Avocat al Poporului, ex-avocată a Președintelui Republicii Moldova Maia Sandu, numită prin Hotărârea Parlamentului nr. 124 din 23 septembrie 2021 și Svetlana Balmuș – reprezentant al societății civile, desemnată de Președintele Maia Sandu prin Decretul nr. 168-IX din 30 septembrie 2021, expert în domeniul justiției din cadrul Institutului pentru politici și reforme europene.

Respectiv, a declarat recuzare persoanelor nominalizate *supra*, în ordinea art. 52 din Codul administrativ, raportat la art. 21, 24, 25, 49 și 50 din același act normativ, pe motiv că ei acționează ilegal, cu rea-credință și părtinitor.

Dat fiind faptul că ședința Consiliului Superior al Procurorilor a fost una extraordinară și nu a avut posibilitate reală de a pregăti actele corespunzătoare, mai ales că încă nu luase cunoștință oficială de textul integral al sesizării a deputatului Lilian Carp, a rugat Consiliul să i se ofere timp, pentru a lua cunoștință de adresarea lui Lilian Carp, a prezenta cererile motivate de recuzare și punctul său de vedere/declarațiile scrise cu privire la subiectele puse în discuție.

Concomitent, a cerut Consiliului Superior al Procurorilor ca fiecare punct de solicitare expuse în cerere să fie examinat individual și să se decidă întemeiat și motivat, rezervându-i dreptul de contestare, în caz de dezacord. Cu toate

acestea, cererea dată, fără a fi cel puțin citită membrilor integral, a fost respinsă, în mod neîntemeiat și nemotivat.

În aceeași zi, observând comportamentul ilegal al majorității membrilor Consiliului Superior al Procurorilor, a înregistrat în secretariatul Consiliului cererea de recuzare motivată a cinci membri ai Consiliului Superior al Procurorilor, Sergiu Litvinenco – ministru al justiției, Dorel Musteață – președinte interimar al CSM, Lilia Potângă – reprezentant al societății civile, desemnată la 01 noiembrie 2019 de către Prim-ministrul Maia Sandu, Natalia Moloșag – Avocat al Poporului, ex-avocată a Președintelui Republicii Moldova, Maia Sandu, numită prin Hotărârea Parlamentului nr. 124 din 23 septembrie 2021 și Svetlana Balmuș – reprezentant al societății civile, desemnată de Președintele Maia Sandu, prin Decretul nr. 168-IX din 30 septembrie 2021, expert în domeniul justiției din cadrul Institutului pentru politici și reforme europene.

În acest context, a informat că procedura în fața Consiliului Superior al Procuraturii este reglementată de mai multe acte normative, dar în special de Codul administrativ, motiv din care lucrările Consiliului trebuie să fie desfășurate în strictă conformitate cu procedura administrativă și garanțiile participanților în cadrul acestor proceduri legale. Mai mult, hotărârile adoptate de Consiliul Superior al Procurorilor, pe toate chestiunile soluționate, trebuie să fie întemeiate și motivate, fiind pasibile de a fi contestate în instanța de judecată de contencios administrativ.

Potrivit reclamantului, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să își exercite atribuțiile legale în mod imparțial, indiferent de propriile convingeri sau interesele persoanelor care le reprezintă.

Prin urmare, aceste temeuri indicate sunt proprii lui Sergiu Litvinenco, ultimul având relații strânse cu colegul său de partid, Lilian Carp, autorul adresării, organizând și promovând înaintarea pretensei sesizări, precum și expunându-și anterior în public, în mod depreciativ, părerea referitor la Procurorul General, orientând cetățenii asupra necesității demiterii Procurorului General și tragerii acestuia la răspundere juridică.

Având în vedere circumstanțele de fapt și de drept al chestiunii ce vizează pretinsa sesizare a deputatului Lilian Carp privind infracțiunile pretins comise de către Procurorul General, raportate la persoanele din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor ce urmează să o examineze, în opinia dânsului, membrul de drept al Consiliului, Sergiu Litvinenco nu acționează legal, cu bună-credință și imparțial, motiv din care ar fi trebuit, în condițiile art. 51 din Codul administrativ, să se abțină de la examinarea acestui subiect, însă, din motiv că acesta nu a declarat abținere, ba din contra, este extrem de insistent asupra soluției, numitul este posibil de a fi recuzat, în ordinea art. 52 din Codul administrativ.

Reclamantul a subliniat că Sergiu Litvinenco, de nenumărate ori, și-a manifestat atitudinea ostilă și s-a antepunat depreciativ asupra prestației Procurorului General, denigrându-l și criticându-l fără temei de fapt și de drept, pe parcursul întregii sale activități.

Totodată, a menționat că Sergiu Litvinenco este în relații de rudenie (afinitate), și anume este ginere cu unul dintre figuranții din dosarul ce vizează fraudă bancară, pe episodul legat de sustragerea de către BC „Victoriabank” SA, prin plasamentele interbancare ilegale a peste 2,3 miliarde de lei, și anume cu contabilă-șef al acestei instituții bancare, Maria Iovu, investigată de Procuratura Anticorupție.

A indicat că, la data de 12 martie 2020, Maria Iovu a fost scoasă de sub urmărire penală, pe motiv că, la această etapă a urmăririi penale, deși s-a probat total implicarea directă a numitei în toate activitățile de bază, semnând documentația juridico-contabilă ce a făcut posibilă realizarea infracțiunii incriminate în prezent băncii ca persoană juridică și unuia dintre conducătorii de primul nivel a instituției bancare, până la această etapă a investigațiilor, procurorul de caz a decis personal că nu a administrat probe suficiente ce ar indica că Maria Iovu a acționat intenționat și, în consecință, a scos-o de sub urmărire penală.

Urmărirea penală pe marginea fraudei bancare, având un caracter foarte complex, este încă în curs de desfășurare, decizia în privința Mariei Iovu putând fi anulată în funcție de probele ce vor fi administrate. Despre acest fapt, Sergiu Litvinenco a cunoscut și, dat fiind faptul că acest lucru l-a deranjat, l-a făcut să insiste și să grăbească procedurile privind demiterea sau cel puțin suspendarea sa din funcție, inclusiv promovarea chestiunii date pe ordinea de zi a Consiliului Superior al Procurorilor la 30 septembrie 2021, organizarea ședințelor extraordinare ale Consiliului Superior al Procurorilor pe 04 octombrie 2021 și, respectiv, pe 05 octombrie 2021, inclusiv cu implicarea consilierului său de la Ministerul Justiției, Marcel Moraru, care, în lipsa temeiului juridic, ilegal, în dimineața zilei de 04 octombrie 2021, a telefonat majoritatea membrilor Consiliului, cerându-le ultimativ și, pe o tonalitate poruncitoare, să se convoace într-o ședință extraordinară anume luni, 04 octombrie 2021. Acest ultim aspect a rugat să fie separat clarificat de Consiliul Superior al Procurorilor, cu reacțiile de rigoare în privința lui Sergiu Litvinenco și Marcel Moraru, cu informarea sa scrisă, fapt ce a fost ignorat totalmente.

A notat că cele relatate indică asupra faptului că Sergiu Litvinenco a acționat contrar principiilor prevăzute la art. 21, 24 și 25 din Codul administrativ, motiv din care el nu putea participa la examinarea chestiunilor ce îl vizează și motiv pentru care a solicitat respectuos Consiliului ca numitul să fie recuzat.

Cu referire la Dorel Musteață, președintele interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, a informat Consiliul că, în opinia dânsului, acesta nu dispune de împuternicirile corespunzătoare și, de fapt, nu este președinte interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, atribuindu-și singur acest statut.

Or, după declararea neconstituționalității legii care prevedea că membrul decan de vârstă asigură interimatul funcției de președinte al Consiliului Superior al Magistraturii, hotărârea privind desemnarea Luizei Gafton nu a fost anulată, iar un alt membru al Consiliului Superior al Magistraturii n-a fost ales președinte

interimar, hotărârea prin care Dorel Musteață a fost ales președinte interimar s-a consumat prin interimatul asigurat de către Luiza Gafton, apoi de Anatol Pahopol, iar după aceasta, din nou, de Luiza Gafton.

Hotărârea Curții Constituționale produce efecte *ex nunc* (pe viitor), nu revigorează actele administrative individuale, dar legi, dacă acest aspect este indicat concret în hotărârea Curții Constituționale. Instanța de jurisdicție constituțională nu a indicat în hotărârea sa revigorarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii de numire a lui Dorel Musteață în funcția de președinte interimar, precum și nici Consiliul Superior al Magistraturii nu a emis o hotărâre în acest sens.

În opinia reclamantului, Dorel Musteață nu este președinte interimar al Consiliului Superior al Magistraturii și, respectiv, nici membru de drept al Consiliului Superior al Procurorilor, ceea ce constituie un motiv legal de recuzare.

În aceeași ordine de idei, a indicat că Dorel Musteață, pornind de la aceleași principii de legalitate, bună-credință și imparțialitate, nu poate participa la această procedură administrativă, deoarece este interesat direct în rezultatele ei, inclusiv din următoarele motive.

A relatat că Dorel Musteață este frate cu Marian Musteață, care, în cauza penală denumită generic „Frauda bancară” nr. 2014978151, la data de 05 martie 2020, de către Procuratura Anticorupție, a fost pus sub învinuire, incriminându-i-se comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal. Urmărirea penală pe marginea acestui caz este în curs de desfășurare, nefiind finalizată. Urmărirea penală pe marginea episodului respectiv a stagnat mulți ani și a fost accelerată odată cu intervenirea sa cu anumite măsuri organizatorice și procesual penale, în calitate de Procuror General, inclusiv ținând cont de faptul că, potrivit atribuțiilor sale funcționale, nemijlocit asigură conducerea și controlul acestei procuraturi specializate fie direct, fie prin intermediul procurorului-șef.

Toate aceste circumstanțe atrag suspiciuni de părtinire a lui Dorel Musteață, motiv din care dânsul nu poate participa la această procedură administrativă și pentru care l-a recuzat.

Cu referire la ceilalți membri ai Consiliului Superior al Procurorilor, Lilia Potângă – reprezentant al societății civile, desemnată la 01 noiembrie 2019 de către Prim-ministrul Maia Sandu, Natalia Moloșag – Avocat al Poporului, ex-avocată a Președintelui Republicii Moldova Maia Sandu, numită prin Hotărârea Parlamentului nr. 124 din 23 septembrie 2021 și Svetlana Balmuș – reprezentant al societății civile, desemnată de Președintele Maia Sandu prin Decretul nr. 168-IX din 30 septembrie 2021, expert în domeniul justiției din cadrul Institutului pentru politici și reforme europene, a menționat că toate aceste trei persoane au fost numite de Președintele Republicii Moldova, care, la rândul său, s-a antepunat depreciativ în raport cu Procurorul General și instituția Procuraturii.

Din aceste considerente, a considerat că este îndreptățit să suspecteze părtinirea acestor persoane și să considere că acestea, la fel, nu pot participa la această procedură administrativă, motiv din care le-a recuzat.

În drept, reclamantul Alexandr Stoianoglo și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 206 alin. (1) lit. a) și art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ.

Reclamantul Alexandr Stoianoglo a solicitat: 1) anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor 1-122/2021 din 05 octombrie 2021 „Cu privire la desemnarea procurorului în Procuratura Anticorupție, Victor Furtună, pentru examinarea denunțului depus împotriva Procurorului General, Alexandr Stoianoglo, de către deputatul în Parlament Lilian Carp”, ca fiind un act administrativ individual ilegal defavorabil; 2) suspendarea executării hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor din 05 octombrie 2021 „Cu privire la desemnarea procurorului în Procuratura Anticorupție, Victor Furtună, pentru examinarea denunțului depus împotriva Procurorului General, Alexandr Stoianoglo, de către deputatul în Parlament Lilian Carp”, până la rămânerea definitivă a hotărârii pe cauza respectivă.

Prin încheierea din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarată inadmisibilă acțiunea depusă de către Alexandr Stoianoglo împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la contestarea actului administrativ, din motiv că reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitate administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ (f. d. 188-200, vol. I).

La 10 noiembrie 2021, Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu, a declarat recurs împotriva încheierii din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea încheierii primei instanțe, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată (f. d. 203-214, vol. I).

Prin decizia din 29 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu și menținută încheierea din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 30-40, vol. II).

La 30 noiembrie 2023, Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu, în temeiul art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 29 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei instanței de recurs și a încheierii primei instanțe, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cauzei în fond, în alt complet de judecată (f. d. 48-67, vol. II).

În motivarea cererii de revizuire, a indicat că, prin hotărârea din 24 octombrie 2023, în cauza *Stoianoglo v. Republica Moldova*, Curtea Europeană a constatat cu certitudine faptul că acestuia i-a fost încălcat dreptul de acces la justiție, în partea imposibilității acestuia de a contesta decizia din 05 octombrie

2021 a Consiliului Superior al Procurorilor, prin care a fost desemnat un procuror ca să investigheze sesizarea depusă de deputatul Lilian Carp și care a rezultat în suspendarea sa din funcția de Procuror General al Republicii Moldova.

În ceea ce ține de plângerea lui Alexandr Stoianoglo privind lipsa unui remediu efectiv de a-și proteja drepturile la nivel național, Curtea a menționat că această plângere, în sensul art. 13, este, în esență, identică cu cea pe care reclamantul a formulat-o în baza art. 6 § 1 din Convenție.

Astfel, ținând cont de faptul că art. 6 constituie *lex specialis* în raport cu art. 13, cerințele acestuia din urmă fiind înglobate în cerințele mai stricte ale primului, Curtea a concluzionat că nu este necesar să fie examinată separat nici admisibilitatea, nici fondul plângerii privind încălcarea art. 13 din Convenție.

Totodată, a menționat că CtEDO a acordat reclamantului suma de 3 600 de euro, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea drepturilor sale.

La 13 decembrie 2023, prin intermediul poștei electronice, Consiliul Superior al Procurorilor a depus referință la cererea de revizuire înaintată de către Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu, prin care a solicitat respingerea ca fiind inadmisibilă a cererii de revizuire (f. d. 113-115 verso, vol. II).

În drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că revizuentul a invocat art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 450 lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 6 luni de la pronunțarea hotărârii sau deciziei Curții Europene a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la art. 449 lit. h).

Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului, în cauza *Stoianoglo v. Republica Moldova*, a fost pronunțată la 24 octombrie 2023 (f. d. 68, 79 verso, vol. II), iar cererea de revizuire a fost depusă la 30 noiembrie 2023 (f. d. 48, vol. II).

Ținând cont de cele elucidate *supra*, Completul de judecată consideră că, la depunerea cererii de revizuire, în temeiul art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu, a respectat prevederile art. 450 lit. f) din Codul de procedură civilă.

Studiind cererea de revizuire, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire este întemeiată și urmează a fi admisă, din motivele ce succed.

În debut, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că posibilitatea revizuirii prevăzute de Capitolul XXXIX din Codul de procedură civilă reprezintă o procedură excepțională.

Prin urmare, cererile de revizuire a hotărârilor judecătorești trebuie supuse unei analize stricte.

Din actele și lucrările dosarului, se atestă că Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu, a depus cerere de revizuire a deciziei din 29 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, anexând în acest sens

hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 24 octombrie 2023, pronunțată în cauza *Stoianoglo v. Republica Moldova* (f. d. 68-79, 79 verso-90 verso, vol. II).

În conformitate cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

Având în vedere că dispozițiile Codului administrativ nu reglementează instituția revizuirii unei hotărâri judecătorești irevocabile, cererea de revizuire depusă de către Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu, urmează a fi examinată în conformitate cu prevederile Capitolului XXXIX din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Prin intermediul prevederii legale nominalizate, legiuitorul a instituit un mecanism pentru executarea hotărârilor pronunțate de instanța internațională, al căror caracter obligatoriu a fost recunoscut de către statul Republica Moldova, în calitate de stat-membru al Convenției.

Atunci când este investită cu examinarea unei cereri de revizuire, Curtea Supremă de Justiție trebuie să se limiteze la verificarea existenței condițiilor expres prevăzute de lege și să verifice, în lumina legislației naționale și a concluziilor statuate prin hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului, îndeplinirea condițiilor pentru aprobarea redeschiderii procesului.

La acest capitol, Completul de judecată consideră necesar de a sublinia faptul că CtEDO nu cere expres redeschiderea procedurilor naționale, urmare a constatării încălcării de către Curte a unui drept garantat de Convenție. Totuși, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a recomandat adoptarea unei legislații care ar permite redeschiderea procedurilor naționale (a se vedea *Recomandarea CM R(2000)2* din 19 ianuarie 2000).

Recomandarea nominalizată sugerează că redeschiderea ar trebui să aibă loc atunci când CtEDO constată încălcarea de către statul-membru al Convenției și dacă: „(i) *partea lezată continuă să sufere consecințe negative foarte grave din pricina rezultatului deciziei naționale în cauză, care nu sunt în mod adecvat remediate prin satisfacția echitabilă și nu pot fi rectificate decât prin reexaminare sau redeschidere, și (ii) hotărârea Curții duce la concluzia că: a) decizia națională contestată este în esență contrară Convenției, sau b) violarea constatată este cauzată de erori sau deficiențe procedurale de o asemenea gravitate încât apare un dubiu serios în privința rezultatului procedurilor naționale contestate.*”

De altfel, în sensul temeiului de revizuire prevăzut la art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, se configurează concluzia, precum că cerința legală – existența unei constatări a Curții Europene a Drepturilor Omului privind încălcarea unei drept sau a unei libertăți fundamentale a omului în cauza a cărei act judecătoresc se solicită a fi revizuit, constituie un temei de admitere a cererii de revizuire. Decizia Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la încălcarea unui drept sau a unei libertăți fundamentale a omului nu poate fi negată de instanța competentă să se pronunțe asupra revizuirii. Or, hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului sunt obligatorii pentru toate statele membre ale Consiliului Europei.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la 24 octombrie 2023, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat hotărârea *Stoianoglo v. Republica Moldova*, prin care s-a constatat în unanimitate încălcarea art. 6 § 1 din Convenție.

Totodată, Curtea a hotărât că statul pârât trebuie să achite reclamantului, în termen de 3 luni de la data la care hotărârea devine definitivă, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, suma de 3 600 de euro, plus orice sumă care poate fi percepută cu titlu de impozit, pentru prejudiciu moral, care va fi convertită în moneda statului pârât la cursul de schimb aplicabil la data achitării.

În fundamentarea raționamentelor ce au stat la baza adoptării soluției, Curtea a statuat că dreptul de acces la o instanță de judecată nu este absolut. Acesta poate fi supus unor limitări, cu condiția ca acestea să nu restrângă sau să reducă accesul justițiabililor la judecător într-o manieră sau într-o măsură în care să fie afectată însuși fondul acestuia. În plus, aceste limitări sunt compatibile cu art. 6 § 1 numai dacă urmăresc un scop legitim și dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit (§ 52 din hotărârea vizată; cauza *Baka v. Ungaria*, § 120).

La fel, Curtea a menționat, împreună cu Guvernul, Curtea Constituțională și Comisia de la Veneția, că măsura suspendării, în sine, ar putea fi, în principiu, justificată de statutul de Procuror General al reclamantului, care i-a conferit competențe extinse de control al anchetei penale și că aplicarea unei asemenea măsuri față de un procuror nu pune, în sine, o problemă în ceea ce privește Convenția (§§ 22-23, 51, 53 din hotărârea vizată).

Cu toate acestea, Curtea a reamintit, după cum a susținut și Comisia de la Veneția, că ar trebui instituite garanții procedurale pentru a asigura faptul că mecanismul de suspendare nu este utilizat în mod arbitrar. În acest context, Curtea a remarcat, de asemenea, importanța tot mai mare a echității procedurale în cauzele care implică revocarea procurorilor, inclusiv intervenția unei autorități independente de executiv și legislativ în privința deciziilor care afectează numirea și revocarea procurorilor (cauza *Kövesi v. România*, § 156; § 54 din hotărârea vizată).

Cu referire la speța concretă dedusă judecății, Curtea a statuat că reclamantul nu a beneficiat de nicio formă de protecție judiciară, în ceea ce

privește măsura suspendării sale din funcția care l-a vizat, fapt ce l-a privat pentru mai mult de doi ani de posibilitatea exercitării funcției sale de Procuror General și să primească salariile corespunzătoare (§ 55 din hotărârea vizată; a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza *Paluda v. Slovacia*, §§ 52-53, cauza *Camelia Bogdan v. România*, § 75).

În aceste împrejurări, Curtea a conchis că statul pârât a încălcat însuși fondul dreptului reclamantului de acces la o instanță de judecată și, prin urmare, a avut loc o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție (§§ 56-57 din hotărârea vizată).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă faptul că existența unei hotărâri judecătorești, în care se constată o încălcare a drepturilor fundamentale a persoanei garantate de Constituție și de Convenție, obligă instanța supremă să înlăture acea încălcare și să repare consecințele astfel încât să restabilească, atât cât e posibil, situația *ante factum* încălcării.

Astfel, Completul de judecată reține întrunirea condiției prevăzute de art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă pentru depunerea cererii de revizuire, fiind constatată o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale ale omului printr-o hotărâre a Curții Europene a Drepturilor Omului.

În conformitate cu art. 453 alin. (6) din Codul de procedură civilă, în cazul în care o hotărâre examinată anterior în apel și în recurs a fost supusă revizuirii, cauza se trimite, după admiterea cererii de revizuire, la rejudecare.

Corespunzător, cumulul circumstanțelor elucidate *supra* impun admiterea cererii de revizuire, cu reținerea cauzei în procedura Curții Supreme de Justiție, pentru judecarea cererii de recurs depuse de Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu.

Or, în situația în care Curtea a constatat că a existat o încălcare a *fondului dreptului reclamantului de acces la o instanță de judecată* (§ 56 din hotărârea vizată), garantat de art. 6 § 1 din Convenție, redeschiderea procedurii de recurs, cu respectarea tuturor exigențelor unor proceduri echitabile, este obligatorie pentru înlăturarea consecințelor grave ale încălcărilor constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și restabilirea situației existente până la admiterea încălcării.

În acest sens, art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale stabilește că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

În consecință, constatând incidența condițiilor de admisibilitate a cererii de revizuire, în temeiul art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite cererea de revizuire depusă de Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu, cu reținerea cauzei în procedura Curții Supreme de Justiție pentru judecarea cererii de recurs depuse de Alexandr Stoianoglo, reprezentat de

avocatul Iurie Mărgineanu, împotriva încheierii din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 449 lit. h), art. 452 alin. (1¹) și art. 453 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se admite cererea de revizuire depusă de Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu.

Se casează decizia din 29 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție și se reține prezenta cauză de contencios administrativ, în procedura Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea cererii de recurs depuse de Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu, împotriva deciziei din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Stoianoglo împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la contestarea actului administrativ.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc